

Medicina d'Occitània

GUY LAZORTHES (1910 - 2014), MESTRE DE MEDICINA A TOULOUSE

CORBELLA i CORBELLÀ, Jacint

Acadèmic numerari

Guy Lazorthes ha estat probablement la personalitat més destacada entre els metges tolosins, que han exercit a la seva ciutat, sense ser absorbits pel gran focus cultural i científic de París, al llarg del segle XX. Ha estat un brillantíssim professor de la facultat de medicina, d'anatomia i de neuroanatomia. En l'assistència ha estat un neurocirurgià de primer nivell, creant escola. Fou un dels més actius en les tasques administratives i d'organització, com a degà de la facultat de medicina i farmàcia durant dotze anys, (1958-1970). Ha estat el primer impulsor de la creació de l'Hospital Rangueil, i la segona facultat de medicina de la universitat Paul Sabatier. La seva longevitat, encara avui excepcional, amb manteniment de la seva creativitat, l'han dut a ser una icona de la medicina del seu entorn. Va néixer el 4 de juliol de 1910 a Toulouse, (Tolosa de Llenguadoc) de família d'arrels del Bearn, per tant gascones, i va morir, al seu hospital, el Rangueil, el 25 de març de 2014. El seu pare, Leonci, era farmacèutic i cirurgià-dentista. Guy va fer els estudis de Medicina i de Ciències i va obtenir el doctorat en aquestes dues branques del saber.

La seva vinculació amb Catalunya, sense ser estreta, ha sigut prou important. Fou nomenat doctor honoris causa de la universitat de Barcelona, el 1965; com ho fou també de les de Bonn, Lima i Santiago de Chile. En la seva joventut va ser, un temps curt, esportista de competició en esquí i després actiu en la seva maduresa, en el muntanyisme i el mateix esquí (fins a més de vuitanta anys). En la necrologia pronunciada per Jean-Paul Bounhoure a l'Acadèmia Nacional de Medicina de França, recordava fins i tot que fou campió dels Pirineus i de Catalunya d'esquí. Però la seva relació més important va ser com a metge. El seu mestre en la formació quirúrgica general va ser Joseph Ducuing, que era director del Centre Anticancerós. Allà li va permetre crear un petit centre de neurocirurgia i fou nomenat cap de clínica. Ducuing era un dels membres més actius entre el grup de col·laboradors catalano-occitans; havia

participat en els Congressos de Metges de Llengua Catalana, i fins i tot havia publicat algun número sobre el càncer a les Monografies Mèdiques. Es va esforçar en l'acollida a refugiats republicans a Toulouse, també en el seu centre, i allà hi havia Lazorthes. Aquest era un home d'esquerra, actiu després a la resistència. Quan Ducuing va ser destituït pel govern de Vichy, Lazorthes, en solidaritat, va presentar la dimissió com a membre del servei. Més endavant fou un dels defensors, també actiu de la idea de la Unió Europea. Al cap dels anys, ja s'ha dit, el novembre de 1965 fou nomenat Doctor HC per la universitat de Barcelona, apadrinat pel professor Agustí Pedro i Pons, que aleshores era president de la nostra Acadèmia.

La tasca científica més important de Lazorthes va ser en el camp de l'anatomia del sistema nerviós i de la neurocirurgia. Va publicar molt, articles ("papers") i llibres. Entre ells destaquen els treballs dedicats a la vascularització del sistema nerviós, central, però també en estructures més perifèriques. Els estudis sobre les estructures posteriors de la columna, des del punt de vista de la innervació. També els dedicats a la vascularització de la medul·la espinal i la cirurgia del simpàtic, aquesta última per aprenentatge en el temps que va passar amb el professor René Leriche. També a temes de la patologia important del sistema nerviós central: edema cerebral, hemorràgies intracraneals, altres.

Fou membre de moltes acadèmies, però cal destacar la Nacional de Medicina de França, elegit l'any 1960; de la de Bèlgica, el 1990; de la Ciències de França el 1975, (ja n'era corresponent des del 1972). Després de la jubilació va mantenir una activitat intensa. Durant deu anys va continuar donant cursos, tres dies per setmana, a la facultat. Li encantava mantenir el contacte amb els estudiants joves. També va escriure molt sobre temes més culturals, entre ells una Història del cervell, un assaig sobre els Al·lucinats cèlebres. I també sobre El cervell i l'ordinador.